महालेखापरीक्षकको कार्यालय

अनामनगर/बबरमहल

लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष - २०७९/८०

सैनामैना नगरपालिका, रुपन्देही

८०५४८४०५३००

सैनामैना नगरपालिका , रुपन्देही

CamScanner

परिचय

१

(क) कार्यालय परिचय :-स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह–अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस सैनामैना नगरपालिकामा ११ वडारहेको छ भने क्षेत्रफल१६२.१८ वर्ग किलोमिटर तथा ७८३९३ जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य :- लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि :- यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।८।१८। देखि २०८०।८। २२ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा :- लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति :- कार्यालयको विनियोजनतर्फ रु. ०, राजश्वतर्फ रु. ०, धरौटीतर्फ रु. ०, अन्य कारोबारतर्फ रु. ०, आय – व्ययतर्फ रु. सम्पत्ति तथा दायित्व तर्फ रु. ० को गरी जम्मा रु. ११८६१४७९१०। को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को बिष्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

(छ) लेखापरीक्षणमा परीक्षण गरिएका मुख्य विषयहरु :- लेखापरीक्षण योजना अनुसार परीक्षण गरिएका विषयहरु अनुसूची – २ मा संलग्न छ ।

(ज) लेखापरीक्षणको क्रममा असुली :- लेखापरीक्षणको क्रममा निम्नानुसारको रु. ... असुल भइ दाखिला प्रमाण पेश भएको छ ।

सि.नं	बिवरण	रकम रु.

CamScanner

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीः**

आन्तरिक नियन्त्रण - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले त्यस्तो प्रणाली तयार गरी लागू गरेको पाईएन। जसले गर्दा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । यस सम्बन्धमा देखिएका केही व्यहोराहरु देहायबमोजिम रहेका छन:

• पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन।

• पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो

• कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १३ वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामाग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन।

• ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन।

• सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।

• संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति उक्त ऐनको व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।

• वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार नगरेको

• सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ को दफा १४ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन।

• निजामती सेवा ऐन २०४९ वमोजिम कार्य विवरण वनाई लागु गरेको पाईएन ।

तसर्थ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी पालिकाको कार्य सञ्चालन तथा व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३ **वित्तीय विवरण परीक्षणः**

३.१ **वित्तीय प्रतिवेदन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलव्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) सम्बन्धमा निम्नअनुसार देखिएको छः

CamScanner

प्राप्ती भुक्तानी हिसाब

विवरण	यस वर्ष रु.		
	बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)	१,०२,४८,७८,६४०.८५	७५,०७,४०,०५०.५९	७५,०७,४०,०५०.५९
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)	९६,६९,१९,८८६.००	७२,२८,७४,१६७.१९	७२,२८,७४,१६७.१९
११००० कर	२४,८३,१२,७७४.००	१९,६८,६२,०७५.६१	१९,६८,६२,०७५.६१
१३००० अनुदान	५५,६५,७३,२००.००	४८,४९,०१,८०३.५७	४८,४९,०१,८०३.५७
संघीय सरकार	५०,८०,३२,२००.००	४४,३०,२४,८१६.५७	४४,३०,२४,८१६.५७
प्रदेश सरकार	४,८५,४१,०००.००	४,१८,७६,९८७.००	४,१८,७६,९८७.००
१४००० अन्य राजस्व	७,९७,००,०००.००	४,११,१०,२८८.०१	४,११,१०,२८८.०१
१५००० विविध प्राप्ति	१,४६,६३,६८६.००	०	०
३२००० वित्तीय सम्पत्ति	६,७६,७०,२२६.००	०	०
ख. अन्य प्राप्ति	५,७९,५८,७५४.८५	२,७८,६५,८८३.४०	२,७८,६५,८८३.४०
वितरण गर्न बाकी राजस्व	०	१,३८,७६,१८५.४०	१,३८,७६,१८५.४०
कोषहरु	५,७९,५८,७५४.८५	०	०
धरौटी	०	१,३९,८९,६९८.००	१,३९,८९,६९८.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)	१,०२,४८,७८,६४०.८५	८२,४९,९४,१००.७८	८२,४९,९४,१००.७८
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)	९६,६९,१९,८८६.००	७८,२१,७४,७१४.७८	७८,२१,७४,७१४.७८
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	२९,०९,८४,०००.००	२५,८५,७२,६३९.१८	२५,८५,७२,६३९.१८
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१९,९४,५६,७००.२४	१४,५९,८९,२९८.६१	१४,५९,८९,२९८.६१
२५००० सहायता (Subsidy)	३,४९,३८,१२६.००	३,२४,०७,०५५.००	३,२४,०७,०५५.००
२६००० अनुदान	२७,९६,०००.००	२७,५०,५९७.००	२७,५०,५९७.००
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१,३८,३५,०००.००	१,२३,३३,६८१.००	१,२३,३३,६८१.००
२८००० अन्य खर्च	४७,२८,५००.००	३५,२२,९२९.००	३५,२२,९२९.००
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	४२,०१,८१,५५९.७६	३२,६५,९८,५१४.९९	३२,६५,९८,५१४.९९
३२००० वित्तीय सम्पत्ति	०	०	०
घ. अन्य भूक्तानी	५,७९,५८,७५४.८५	४,२८,१९,३८६.००	४,२८,१९,३८६.००
कोषहरु	५,७९,५८,७५४.८५	३,६४,६८,२०७.००	३,६४,६८,२०७.००
धरौटी	०	६३,५१,१७९.००	६३,५१,१७९.००
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम	०	०	०

CamScanner

ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(७,४२,५४,०५०.१९)	(७,४२,५४,०५०.१९)
घ. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)		२०,५७,७१,५०५.८५	२०,५७,७१,५०५.८५
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + घ)		१३,१५,१७,४५५.६६	१३,१५,१७,४५५.६६
बैंक तथा नगद बाकी		१४,५७,३०,९७१.२६	१४,५७,३०,९७१.२६

सैद्धान्तिक बेरुजु

३.२ **फरक जिम्मेवारी** - पालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ । पालिकाको गतवर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनअनुसार रु. १६१३७१०७०।- मौज्दात रहेकोमा यो वर्ष रु. २०५७७१५०५।- जिम्मेवारी सारेको छ । जस अनुसार लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएको भन्दा रु. ४४४००४३५।- बढी जिम्मेवारी सारेको सम्बन्धमा यकिन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३.३ **वित्तीय विवरणको यथार्थता** - पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु. २६१७४६९५९।-, एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको रु. ५६०८८८८४।-, र एकीकृत सरसफाई कार्यक्रम रु. १४३५९४३।- समेत गरी रु.३४९२७२७८६।- सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरणसमेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

बजेट तथा कार्यक्रमः

.१ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

.२ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उपप्रमुख श्री विना रानाले मिति २०७९।३।१०मा रु. १ अर्ब २१ करोड ८२ लाख २४ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०७९।३।२० मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०७९।३।२४ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गरिसक्ने गरी बजेट, कार्यक्रम र योजना व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

https://pams.oag.gov.np
CamScanner

४.२ **त्रैमासिक पूँजीगत खर्च-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण बनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	त्रैमासिक खर्च (रु. हजारमा)				आषाढ महिनाको खर्च
		प्रथम	दोस्रो	तेश्रो	चौथो	
पूँजीगत खर्चतर्फ	323366	6917	26027	73017	२१७४०५	142384
प्रतिशत	100.00	2.14	8.05	22.58	67.23	44.03

पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार वार्षिक रु. ३२३३६६०००।- निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा २.१४ प्रतिशत, दोस्रो त्रैमासिकमा ८.०५ प्रतिशत, तेस्रो त्रैमासिकमा २२.५८ प्रतिशत र चौथो त्रैमासिकमा ६७.२३ प्रतिशत खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र ४४.०३ प्रतिशत खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार चौमासिक रुपमा सन्तुलित खर्च हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४.३ **योजना प्राथमिकीकरण** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहले योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो र वातावरण संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा कुल ३३८ योजनामा वजेट विनियोजन गरेको छ।

क्र.सं.	विवरण	योजना संख्या	रकम (रु. हजारमा)
1.	रु.१ लाखभन्दा कमको योजना	20	1244
2.	रु. १ लाख एकदेखि ५ लाख सम्मका योजना	81	49444
3.	रु. ५ लाखदेखि १० लाख सम्मका योजना	28	22496
4.	रु.10 लाख एकदेखि ५० लाख सम्मका योजना	22	49918
5.	रु. ५० लाख भन्दा माथिका	10	131549
	जम्मा	161	254651

उपर्युक्त विवरणअनुसार पालिकाले साना र वितरणमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा सञ्चालित योजनावाट दीर्घकालिन प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा बृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ । त्यसैगरी यो वर्ष सभाले पारित गरेका उल्लेखित योजना मध्ये २६१ योजनामात्र कार्यान्वयन भई ७७ योजना कार्यान्वयन हुन सकेको देखिएन । तसर्थ पालिकाले योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथिमिकीकरण र छनौट गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

CamScanner

सैद्धान्तिक बेरुजु

४.५ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति-** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७९।८० को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

क्र.सं.	क्षेत्र	बजेट (रु. हजारमा)	खर्च	खर्च प्रतिशत
१	आर्थिक विकास	78722	583090	44.61
२	पूर्वाधार विकास	286822	220297	16.86
३	सामाजिक विकास	339405	296093	22.66
४	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	27007	187631	14.36
५	अन्य कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	235063	19844	1.52
जम्मा		967019	1306955	100.00

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये ९६७०१९०००।- मा सबैभन्दा घटी कार्य सञ्चालन तथा प्रशासनिनक क्षेत्रमा १.५२ प्रतिशत र आर्थिक विकासमा सबै भन्दा बढीमा ४४.६१ प्रतिशत रहेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

.६ **लक्ष्य प्रगति-** कार्यालोलयले त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति विवरण बनाई पेश गर्नुपर्नेमा कार्यालयले सञ्चालन गरेका स्थानीय स्तर, जिल्ला तथा केन्द्रीय स्तरका योजनाको नियम बमोजिमको ढाँचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण तयार गरेको देखिएन । बजेट खर्च गर्ने तथा खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार गर्नुपर्दछ ।

कार्यक्रम/योजना	कुल कार्यक्रम	वार्षिक प्रगति स्थिति			
		शून्य प्रगति	२५%सम्म प्रगति	५०% सम्म प्रगति	७५% सम्म प्रगति
कार्यक्रम संख्या	२६१	०	०	०	२६१

सैद्धान्तिक बेरुजु

आर्थिक सहायता र अन्य विविध खर्च तथा प्रधानमन्त्री रोजगारः

१ **विविध खर्च–** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविधतर्फ मात्र रु.३९३०१०४।- खर्च गरेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२ **आर्थिक सहायता -** पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले मापदण्ड र कार्यविधि तयार नगरी विभिन्न संघसंस्था र व्यक्तिहरुलाई रु. १६४६०००।- आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु. ८९००४५६।- को १८.४९प्रतिशत हुन आउँछ । निश्चित विधि र मापदण्ड वेगर आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

CamScanner

सैद्धान्तिक बेरुजु

५.३ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** - स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत ११ वडामा विभिन्न योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष ३९ जनालाई औसत २४दिन ६९ दिन सम्म रोजगारी उपलब्ध गराई रु.२६८५११२५।- श्रमिक ज्याला खर्च गरेको छ । पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वियन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६ **आन्तरिक आय तथा शुल्क असूलीः**

६.१ **आय अनुमान** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आयसमेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले पेश गरेको आय-व्ययको अनुमानमा आन्तरिक आयतर्फ मालपोत, कर, सेवा शुल्क, दस्तुर वापत अनुमानित रु. १,३६,८०००००।- प्राप्त हुने प्रक्षेपण गरेकोमा आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा रु.८९००४५६७।- अर्थात अनुमान भन्दा ३४.९३ प्रतिशत घटी आय प्राप्त गरेको छ । आम्दानीका अन्य स्रोतको पहिचान गरी आयको अनुमान यर्थाथपरक बनाई आय आर्जन बृद्धि गर्नेतर्फ विशेष ध्यान दिन आवश्यक देखिएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६.२ **आन्तरिक आय** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
४८०८८४७९७	८९००४५६७	१८.५

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा १८.५० प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६.३ **कर तथा शुल्क असुली** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५५, ५७, ५८ र ५९ मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

CamScanner

क्र.सं.	आम्दानी शीर्षक	अनुमान	जम्मा आम्दानी
१	सम्पत्ती बहाल तथा पट्टा वापतको आयमा लाग्ने कर	१०००००	२६०४१५
२	भूमिकर/मालपोत	५००००००	१०१२७४४
३	अन्य स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी	९६०००००	0
४	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१५००००	४९०३६
५	नक्सापास दस्तुर	१०००००	८२६९
६	सिफारिश दस्तुर	३००००००	२१७७६५७.९८
७	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	५००००	0
८	नाता प्रमाणित दस्तुर	१५००००	0
९	अन्य दस्तुर	२०००००	६२०६८१.०२
१०	न्यायिक दण्ड जरिवाना र जफत	५००००	0
११	व्यवसाय कर	१५००००	२३२२००
जम्मा		१८५५००००	४३६१००३

पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मात्र सक्ने अवस्था देखिएन ।तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायारामा ल्याउनु पर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

.४ **राजस्व असुली** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन,२०७६ को दफा २७ मा प्रचलित कानुनबमोजिम नेपाल सरकारलाई प्राप्त हुने राजस्व तथा अन्य सरकारी रकम कार्यालयमा प्राप्त भएपछि सोही दिन तथा सोही दिन सम्भव नभए सोको भोलिपल्ट प्रचलित ढाँचामा लेखा राखी बैङ्क दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाभित्रका ११ वडाहरुमध्ये नमुना छनौट गरी निम्नानुसारका वडाहरुको राजस्व असुली परीक्षण गर्दा रु. २९४३४२८१।- असुली भएकोमा रु. २९४३४२८१।- नै दाखिला भएको भएको छ ।

वडा नं.	आय शिर्षक	अशुली रु.	दाखिला रु.	दाखिला गर्न बाँकी
१	आन्तरिक आय	4608654	4608654	0
१२	आन्तरिक आय	3747589	3747589	0
पालिका	आन्तरिक आय	21078038	21078038	0
	जम्मा	29434281	29434281	

• पालिकामा संकलन हुने वडा तथा पालिकाको राजश्व स्वचालित प्रणाली (साङ्ग्रीला) प्रयोग गरी संकलन गरेको पाइयो ।

• स्वाचालित प्रणालीले तयार पारेको मासिक तथा वार्षिक प्रतिवेदन अनुसार दाखिला रकम भिडे पनि वडाहरुको चलानी किताबबाट चलानी नम्बर अनुसार राजश्व स्वचालित प्रणालीमा प्रविष्ट गरे नगरेको यकिन हुन पालिकाले सबै वडा कार्यालयको परीक्षण गरी यकिन

https://nams.oag...

CamScanner

गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

व्यवसाय कर - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा पालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष पालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत रु. ६४०३२०५।- कर सङ्कलन गरेकोमा पालिकाको क्षेत्रभित्र रहेका व्यवसायीहरुको अभिलेख अध्यावधिक गरेको छैन । जसबाट पालिकाले सङ्कलन गरेको व्यवसाय कर यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था छैन । तसर्थ पालिकाले क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अद्यावधिक अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

योजना, कन्टिन्जेन्सी, सार्वजनिक परीक्षणः

७.१ **कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख-** सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेस गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयअनुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको २ प्रतिशत र अन्य सानातिना खर्च ३ प्रतिशतभन्दा नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट २ र ३ प्रतिशतका दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको छ । कार्यालयले आ.व २०७९।०८० मा कन्टीन्जेन्सी बापत रु २२०६५७५।- कट्टी गरी रु. ७११४३६।- खर्च गरेको छ । यसरी कट्टी गरेको रकमको कार्यक्रमगत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा राख्ने गरेको छैन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७.२ **वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना-** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. ३२३३६६०००।- पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७.३ **सार्वजनिक परीक्षण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो वनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । तोकिए बमोजिम सार्वजनिक परीक्षण गरी पालिकाबाट हुने आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्नु पर्दछ। पालिकाले ३ पटक सार्वजनिक परीक्षण गराइ रु. १५००००।- खर्च गरेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८ **कानून निर्माण एवं कार्यान्वयनः**

८.१ **कानून र सञ्चालन स्थिति –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ ।

CamScanner

वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ । साथै पालिकाले सवै कानूनहरु निर्माण गरी सभा/कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२ **न्यायिक समिति** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी ३८ र यो वर्ष थप भएको ४१ गरी कुल ७९ विवाद दर्ता भएकोमा ४० वटा मात्र फर्स्यौट भई ३९ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फर्स्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापनः

९.१ **प्रशासकीय संगठन र जनशक्ति व्यवस्थापन** – स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित ९० दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशाकीय अधिकृत सहित ७९ जना पदपूर्ती भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका इन्जीनियर, प्रशासन अधिकृत सहित ११ पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९.२ **तलवी प्रतिवेदन** - निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, शिक्षा ऐन, २०२८ मा तलवी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ | पालिकाले यो वर्ष तलवी प्रतिवेदन पारित नगराई खर्च लेखेको छ । तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्न पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१० **सेवा प्रवाह विवरणः**

सेवाप्रवाह- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा पालिकाले तथा वडा कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ । पालिकालेवाट प्राप्त विवरण अनुसार सेवा प्रवाह गरेको पाइयो । साथै देखाइएकोमा अन्य कुन–कुनमा हो भनी यकिन हुन सकिएन ।

CamScanner

विवरण	जम्मा
घटना दर्ता	३५१३
घरबाटो सिफारिष	३४७४
नागरिकता सिफारिष	३६९७
नाता प्रमाणित	११९७
अन्य	१९९४१

सैद्धान्तिक बेरुजु

१ **सम्पत्ति उपयोग र संरक्षणः**

सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग र संरक्षण – आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली अनुसार घर जग्गा तथा सम्पत्तिको लगत राख्नुपर्ने, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ८.२ अनुसार मितव्ययी तरिकाले खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सार्वजनिक सम्पत्तिको प्राप्ति उपयोग तथा संरक्षणको अवस्था विश्लेषण गर्दा देखिएका व्यहोरा निम्न छन्

सम्पत्ति	प्राप्त मिति	संख्या	खरिद/प्राप्ति मूल्य	कैफियत
घर जग्गा क्षेत्रफल र संख्या	विभिन्न	३	-	४६८९.७६ व.मि.
सवारी साधन मोटर साइकल	०७९।८०	७	१७८७४००	

- पालिकाले विभिन्न चालु हालतमा नरहेका र मर्मतसम्भार गर्दा खर्च रकम २५ प्रतिशत भन्दा बढी लाग्ने मालसामानहरु लिलाम विक्रि गर्नुपर्नेमा गरेको पाइएन ।

- पालिकाले विद्युतिय सामानको PAMS प्रणालीमा जिन्सी दाखिला गर्दा पूर्णरुपमा स्पेशिफिकेशन जस्तैः सिरियल नं., आइएमइआइ नं., तथा Product ID नखुलाइ दाखिला गरेको पाइयो ।

- पालिलकाले PAMS प्रणालीको प्रयोग गरी सहायक जिन्सी खाता तयार गर्नुपर्नेमा सो गरेको पाइएन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२ **करार कर्मचारी :**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफनो अधिकार क्षेत्र र कार्य बोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको र सेवा करारबाट लिइने कर्मचारीको दरवन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र आस्थायी दरवन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले विभिन्न पदमा करार कर्मचारी राखी रु १५६८४०२०।खर्च लेखेको छ । त्यसै गरी दफा ८३ को उफदफा ८ मा नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयस, कार्यालय सहयोगी, प्लम्वर, इलेकट्रिसियन, चौकीदार, माली, बगैचे र सरसफाइ सम्वन्धी पदमा स्थायी पदपुर्ति नगरी करार सेवाबाट लिन सकिने व्यवस्था छ ।पालिकाले माथि उल्लेखित पद वाहेक अन्य विभिन्न पदमा काररमा १५जना नियक्त गरी रु ६६३१३३९।खर्च लेखेको नियमसम्मत नेखिएको रु

CamScanner

अनियमित भएको	६६,३१,३३९

अवकाश कोष :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष वित्तीय समानीकरणबाट कर्मचारी अवकास कोषमा रु. ५०००००। ट्रान्सफर गरेको छ । तर उक्त कोषको सञ्चालन सम्बन्धी पालिकाबाट कुनै ऐन कानुनको व्यवस्था भएको देखिएन । यसरी कानूनको व्यवस्था नगरी पालिका अनुदानबाट सोझै कर्मचारी अवकास कोषमा रकम ट्रान्सफर गरेको अनियमित देखिएको रु

अनियमित भएको	५,००,०००

समयोजन ग्रेड :

कर्मचारी समायोजन ऐन २०७५ को दफा ४ मा सरकारी सेवामा श्रेणीगत रुपमा कार्यरत कर्मचारीलाइ प्रदेश वा स्थानीय तहमा समायोजन गर्दा तह मिलान तथा ग्रेड कायम हुने व्यवस्था छ । पाँच वर्ष वा सो भन्दा बढी सेवा अवधी भएका कर्मचारीको स्थानीय तहको माथिल्लो तहमा समायोजन गर्दा ग्रेडको व्यवस्था रहेको पाइयन ।पालिकाले कार्यरत ७ जना कर्मचारीलाइ समायोजन ग्रेड दिने पालिकाको निर्णयले रु ४९४६५०। बढी व्ययभार परेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

प्रोत्साहन भत्ता :

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) मा स्थानीय सेवाको गठन संचालन व्यवस्थापन सेवाको शर्त सुविधा सम्वन्धीत आधारभुत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने र दफा ८६(२) मा अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनायको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ ।संघीय निजामती सेवा ऐन बनिनसकेको तथा संघीय तथा प्रदेश निजामती सेवा ऐनले नतोक्दै पालिकाले सैनामैना नगरपालिकाको कार्य सम्पादनमा आधारीत प्रोत्साहन सुविधा उपलव्ध गराउने कार्यविधि सम्वन्धी ऐन २०७६ बनाइ कार्यरत कर्मचारीलाइ शुरु तलव स्केलको १० प्रतिशतका दरले रु ४४१७६४०।प्रोत्साहान भत्ता खर्च लेखेकोले पालिकालाइ थप व्ययभार परेको देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६ **आर्थिक सहायता :**

स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ मा आर्थिक सहायता दिन पाउने व्यवस्था छैन ।पालिकाले सैनामैना नगरपालिकाको आर्थिक सहायता कार्यविधि २०७७ तयार गरी नगर प्रमुखको तोक आदेशबाट यो वर्ष आर्थिक सहायतामा रु १६४७०००। खर्च लेखेकोले यस्तो खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ

सैद्धान्तिक बेरुजु

१७ **करार कर्मचारीको सामाजिक सुरक्ष कोष :**

योगदानमा आधारित समाजिक सुरक्षा नियमावली २०७५ को नियम ३ मा सरकारी कोषबाट पारीश्रमीक पाउने व्यक्तीले ऐनको दफा १० बमोजिम सामाजिक आयोजना मध्ये नेपाल सरकारले राजपत्रमा सुचना प्रकाशन गरी तोकीए बमोजिमका सुरक्षा योजनामा सहभागी हुन सक्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै सैनामैना नगरपालिकाका कार्यरत करार कर्मचारीहरुलाई योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गराउन कार्यविधि २०७८ स्वीकृत गरेको छ । स्वीकृत कार्यविधिको वुदा न ४ मा नगरपालिकाको कार्यालयले योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध कर्मचारीहरुको योगदानको रकम प्रत्येक महिना योगदान कर्ताको तर्फबाट ११ प्रतिशत र रोजगारदाताको तर्फबाट २० प्रतिशत गरी जम्मा ३१ प्रतिशत रकम सामाजिक सुरक्षा कोषमा जम्मा गर्ने उल्लेख गरेको छ। कार्यविधिको वुदा न ३ मा सैनामैना नगरपालिका नगरपालिकाको कार्यालयले तलव भुक्तान गर्ने करार कर्मचारीहरुलाइ योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गराउदै लैजानु सैनामैना नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको जिम्मेवारी रहने उल्लेख गरेकोमा

https://nams.nao.gov

CamScanner

पालिकामा कार्यरत सम्पुर्ण करार कर्मचारीहरुलाइ योगदानमा आधारीत सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध नगरी केही कर्मचारीलाइ मात्र आवद्ध गरेको छ ।नगरपालिकाले यस वर्ष योगदानमा आधारीत सामाजिक सुरक्षा कोषमा ३७ जना कर्मचारीहरुको लागि यस वर्ष रु २५६६६०५। खर्च लेखेको छ । पालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट सबै कारार कर्मचारीहरुको योगदानमा आधारीत सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध गराइ पालिकाको तर्फबाट २० प्रतिशत रकम थप गरी सामाजिक कोषमा जम्मा गर्ने कार्य जटील तथा अनियमित देखिएको रु २५६६६०५।

अनियमित भएको	२५,६६,६०५

१८ **दुग्ध उत्पादक कृषक तथा सहकारी संस्थालाई प्रोत्साहन :**

दुग्ध उत्पादक कृषकलाई उत्पादनको आधारमा प्रोत्साहन अनुदान सहयोग कार्यक्रम कार्यविधि २०७९ को बुदा ४ (ज) मा अनुदान रकम प्राप्त गर्नको लागि सहकारी संस्थाबाट छनोट भएका कृषकहरुलाई सहकारी संस्थाहरुमा दुध संकलन रेकर्ड तथा अडिट रिपोर्टका आधारमा प्रति लिटर दुधको परल मुल्यमा रु १ अनुदान उपलब्ध गराउने उल्लेख छ । पालिकाले गो भौ न ६२२।०७९।११।११ बाट निम्न कृषी सहकारी संस्थालाइ प्रोत्साहन अनुदान दिएकोमा छनोट भएका सहकारी संस्थाहरुले दुध उत्पादक संकलनको विवरण पेश गरी अनुदान दिएकोमा दुध संकलनको अडिट प्रतिवेदन र दुग्ध उत्पादनक सहकारी संस्थामा आवद्ध कृषकहरुले अनिवार्य पशु विमा गरेको हुनुपर्ने उल्लेख भएकोमा पशुको विमा तथा अडिट प्रतिवेदन पेश गरेको छैन ।

दुध उत्पादन अनुदान पाउने कृषि सहकारी संस्था	अनुदान रकम
बोलबम महिला दुध उत्पादक सहकारी सहकारी संस्था	२५५६९४।
श्रीसालझुण्डी दुध उत्पादक सहकारी संस्था	१२४३८७९।
तिनधारा दुध उत्पादक सहकारी संस्था	७३७२८७।
साना किसान कृषि सहकारी संस्था	७३७२१।
जम्मा	२३१०५८१।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१९ **मेला पर्व खर्च :**

पालिकाले स्थानीयको धर्म संस्कृत अनुसार माघी महोत्सवमा रु ५५००००।मेला दिवसमा रु ६०००००। चाडपर्व मनाउनको लागि अनुदान दिएकोले पालिकाको बजेटबाट अनुदान दिने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२० **अनुदात तथा वितरण :**

नगरपालिकाले साना सिंचाइ कार्यक्रमको लागि पम्पीसेट लगायतका कृषि उपकरण, पशुपालनका लागि विभिन्न घांसका विउ वितरण माहुरी पालन तरकारी विउ वितरणको लागि पालिका तथा वडा स्तरीय कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरी कृषक तथा कृषि सहकारीलाइ वितरण गरेको छ । पालिकाले कृषक तथा कृषक समुहको माग अनुसार छनोट गरी अनुदान वितरण गरेकोमा उक्त अनुदान रकमबाट स्वीकृत कार्यक्रमको उद्देश्य अनुसार संचालन गरे नगरेको नियमित अनुगमन गरी प्रतिवेदन लिनुपर्नेमा प्रतिवेदन लिने गरेको देखियन । अनुदान तथा वितरण गरेका केही विवरण निम्नानुसर रहेको छन :

CamScanner

भौ नं	वितरण कार्यक्रम	अनुदान रकम
२६४।७।३	हिउँदे घाँसको बिउ वितरण	४६२०००।
३५२।७।२८	तरकारी किट वितरण	२१००८०।
६५४।११।११	तरकारी सिड किट वितरण	३०७०००।
६७९।१२।२	पम्पसेट वितरण	६९४१२४।
६९१।१२।२	बर्षे घाँसको वितरण	४८००००।
८८४।१।२४	महुरीपालन	११८०००।
७५३।१।२४	खेलकुदका सामान वितरण	१०००००।
७५५।३।२१	खेलकुदका सामान वितरण	१०००००।
९७७।२।१३	झोला वितरण	२०००००।
९५६।२।९	खेलकुदका सामान वितरण	१४९०६८।
जम्मा		२९८०२७२।

सैद्धान्तिक बेरुजु

सोझै खरिद :

सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३१ बमोजिम सार्वजनिक निकायले २० लाख भन्दा बढिको लागत अनुमान भएका निर्माण कार्य मालसामान वा सेवा खरिद गर्दा बोलपत्रको माध्यमबाट गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । नगरपालिकाले यस वर्ष मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्रीमा रु ७० लाख प्रतिस्पर्धा वेगर सोझै खरिद गरेको छ । खरिद गर्दा खरिद नियमको पालना गर्नुपर्दछ

सैद्धान्तिक बेरुजु

लागत अनुमान तयार नगरी खर्च :

सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ को दफा ५ सार्वजनिक निकायले कुनै पनि खरिद कार्यको लागि निर्माण कार्यको हकमा वाहेक एक लाख भन्दा बढीको लागत अनुमान तयार गरी खरिद कार्य गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।पालिकाले ५ वटा वडाहरुमा डिजिटल घर नम्वर प्लेट आपुर्ति जडान कार्यको लागि लागत अनुमान तयार नगरी बजेटको आधारमा प्रस्ताव माग गरी पश्चिमाञ्चल एडभरटाईजिङसंग सम्झौता गरी रु ९८८०८३। खर्च लेखेको छ । खरिद ऐन विपरीत लागत अनुमान तयार नगरी खर्च लेखेको नियमसम्मत नदेखिएको रु

अनियमित भएको	९,८८,०८३

२३ **परामर्श खर्च :**

बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययत गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस कार्यालयले यो बर्ष स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहायबमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरको छ ।

कार्यक्रमको नाम परमर्शदाताको नाम खर्च

दिगो विकास लक्ष्यको स्थानीयकरण आरम्भ कन्सलटेन्सी प्रा ली ४९१५५०

घर नक्सापास सम्वन्धी सफटवयेर निर्माण सफटवेयर हव नेपाल प्रा ली ४९८३३०

वडामा डिजिटल घर नम्वर प्लेट आपुर्ति तथा जडान पश्चिमाञ्चाल एडभरटाइजिङ्ग ९८८०८३।

यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । कार्यालयको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा आगामी दिनमा कार्यालयको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ

सैद्धान्तिक बेरुजु

इन्धन खर्च :

स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७६ को दफा ४ को उपदफा १ मा पदाधिकारीलाइ सम्बन्धित स्थानीय तहले सवारी साधन उपलब्ध गराउने उल्लेख छ ।त्यस्तै उपदफा ३ मा त्यस्तो सवारी साधनलाइ अनुसुची बमोजिम नगर प्रमुखर उपप्रमुखलाइ १२० लिटर इन्धन उपलब्ध गराउने उल्लेख गरेको छ । अनुसुचीमा उल्लेख भए बमोजिम इन्धन खर्च लेख्नुपर्नेमा बढी इन्धन खर्च लेखेको अनियमित देखिएको रु

पदाधिकारी	लिन पाउने इन्धन	खर्च लेखेको इन्धन	बढी रकम	रकम
नगर प्रमुख	१४४० लिटर	२९८७ लिटर	१५४७।	२३२०५०
नगर उप प्रमुख	१४४० लिटर	३७२५ लिटर	२२८५।	३४२७५०
जम्मा				५७४८००।

अनियमित भएको	५,७४,८००

स्टेडियम प्याराफिट-

१८५।०८०।३।२४ स्टेडियम प्याराफिट अबराव निर्माण सेवाबाट निर्माण कार्य गराई रु.३१९७४२२।- यो बिलबाट खर्च भएको छ। प्राप्त नापी किताब अनुसार ४२२९ केजी फलामे डण्डी प्रयोग भएकोले सडकको नर्म्समा दक्ष कामदार र अदक्ष कामदारको ज्याला प्रति केजी मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु.१०.१८ घटी हुँदा सो अनुसार ४२२९८ केजीको रु.४३०५९३।- र सोको मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु ४४६५७०। खर्च लेखि बढी व्ययभार नपारेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	४,४६,५७०

स्कूल भवन-

४०२।०८०।३।१९ पर्रोहा स्कुल केएफ केजी जयअम्बे जेभी ठेक्का नम्बर २।०७७।०७८ भवन निर्माण रु.२८८७७०००।- सम्झौता भएकोमा समयमा सम्पन्न नगरेकोले रु.५१९८०२।- एलडी जरिवाना लगाएको पाइयो। उक्त रकम सङ्घीय राजस्व दाखिला गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	५,१९,८०२

ढोरपाटन बसपार्क-

२८२।०८०।३।२४ ढोरपाटन बसपार्क हेवन निर्माण सेवाले निर्माण गरी यो बिलबाट रु.६१३५३७१।- भुक्तानी गरेको छ। नापी किताब अनुसार ट्याककोट १२७५ लिटर खर्च लेख्नुपर्नेमा २१२५ लिटर खर्च लेखेकोले बढी ८५० लिटरको प्रति लिटर रु.१५० को दरले रु.१२७५००।- सोको मूल्य अभिवृद्धि कर सहित बढी भुक्तानी भएको व्यवसायीबाट असुल गर्नुपर्ने रु.

असुल गर्नुपर्ने	१,४४,०७५

सडक ग्राभेल-

पालिकाले वडा स्तरीय सडक ग्राभेल को प्रतिघनमिटर रु.२४८३.७ दर विश्लेषण गरी उपभोक्ताबाट गराई रु. ९४०७०००।-भुक्तानी गरेको छ। भौ.नं.३४८,३४९,३६७,३७३ र ३७३ देखि ३९९ सम्म बाट ३८१८ घनमिटर प्रति घनमिटर रु.२४८३.७ को दरले

CamScanner

रु.७९८६०२६।- खरिद गरेको छ। सो दर विश्लेषणमा लोड अनलोड ४२५ उल्लेख गरेकाले मेसिनको भाडा अनुसार प्रति घनमिटर १३० पाउने र अनलोड हाइड्रोलिक भएर गर्न नपर्ने हुँदा लागत अनुमान यथार्थ नहुँदा २९५ भुक्तानी गर्न मिल्ने देखिएन क्षति हुने २८ प्रतिशत समेत ३१७० घटना मिटरको रु.२९५ को दरले रु.९३७८४५ बढी व्ययभार पारेको अनियमित रु.

अनियमित भएको	९,३७,८४५

नगरपालिका पूँजिगतः

१ नगरपालिकाले यो वर्ष उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन गरेको योजना स्थिति हेदाय बमोजिम भएको विवरण पेश भएको छ ।

वडा नं.	योजना संख्या	कूल सम्झौता	सहभागिता	निकासा/खर्च	विषय
न.पा.	42	27989	2894	24595	न.पा.
1.	18	12177	1227	11950	वडास्तरिय
2.	17	7294	744	6255	वडास्तरिय
3.	20	7480	766	6413	वडास्तरिय
4.	21	9194	943	8643	वडास्तरिय
5.	18	9881	1015	8456	वडास्तरिय
6.	19	8139	454	7950	वडास्तरिय
7.	12	4201	435	3756	वडास्तरिय
8.	13	6034	654	5145	वडास्तरिय
9.	11	4311	441	3802	वडास्तरिय
10.	18	3236	636	5246	वडास्तरिय
11.	23	8026	1095	6749	वडास्तरिय
जम्मा	232	107962	11304	98960	

माथिको तालिकामा २३२ उपभोक्तासँग भएको सम्झौता रु. १० करोड ७९ लाख ६२ हजार मध्ये १ करोड १३ लाख ४ हजार को अंश र खुद खर्च रु. ९ करोड ८९ लाख ६० हजार समेत रु. ११ करोड २ लाख ६४ हजारको काम सम्पादन भई सम्झौताकै हाराहारीमा काम सम्पादन भएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३९.२ २८।०७९।६।२६ बाट फलामे डन्डी ५३९४७ केजी प्रयोग भएकाले सो स्थानमा उपयोग भएको कंक्रिट घनमिटर ६.८८ को प्रति घनमिटर रु. १२०००।- को दरले हुने रु. ८२४६६।- र सोको १३ प्रतिशत मुअकर समेत बढी व्ययभार पारेको रु.

अनियमित भएको	९३,१८८

३९.३ ५।०७९।५।५आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(५) मा पुष्टि गर्ने बिल, भरपाई, प्रमाण, कागजात हुनुपर्नेछ। सडक अस्फाल्ट पिच जय देउराली निर्माण सेवाबाट गरी रु. ८ लाख ५० हजार खर्च लेखेको छ। ट्याककोट ८६३.८ लिटर दिनुपर्नेमा १२९७ लिटर दिएकोले ४३३.२ लिटरको प्रतिलिटर रु. १२० का दरले हुने रु. ५१,९८४ को मुअकर समेत बढी व्ययभार परेको रु.

CamScanner

अनियमित भएको	५८,७५५

१३५।०७९।११।१४ स्टेडियम प्यारापिट बुटबल अवतार निर्माण सेवाले रु. १ करोड ३३ लाख २० हजारमा स्वीकार गरी यो बिलबाट रु. ३४ लाख ९२ हजार ६७२ भुक्तानी गरेको छ ।फलामे डन्डी २५४९५ केजी प्रयोग भएकोमा भवनको स्टिलको नर्म्स भन्दा प्रति केजी ज्याला रु. ९.०१ मूल्य अभिवृद्धि कर समेत रु. १०.८ का दरले २५४९५ को हुने रु.२५९५७२।- बढी भएकोले सडक कार्यालय र भवन कार्यालयको नर्म्समा एक रुपता ल्याउने गरी नर्म्स स्वीकृत गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

वितरणमुखी कार्यक्रम- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, मा वास्तविक योजना मागको आधारमा उत्पादन र रोजगारीमुखी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले काउम्याट, च्यापाकटर, थ्रेसर, ट्याक्टर, बुस कटर, ठेलागाडा, कम्बाइन मिल, हाते ट्याक्टर र पावर मिनी टेलर जस्ता सामान खरिद गरी रु. १५ लाख ९५ हजार ०९४ वस्तुगत अनुदान भौचर नम्बर १६०,६१, ६७, ६८, ७४, ७५, ७६, ७७, ७८,७९,८०, ८१, ८२ र ८६ बाट खरिद गरी वितरण गरेको प्राथमिकता आधार र औचित्यता साथै आवश्यकता नदेखिएको अनुदान नियमित गर्नुपर्ने रु.

अनियमित भएको	१५,९५,०९४

९.६ २८।०७९।६।२६ परोहा मा.वि भवन निर्माण एएफ जय जेभि बाट निर्माण गरी २८ लाख ५३ हजार ०६७ यो बिलबाट भुक्तानी गरेको छ। उक्त भवनमा फलामे डन्डी ५३९४७ केजी प्रयोग भएको छ। फलामे डन्डी दर विश्लेषणमा सडकको नर्म्समा ज्याला प्रति केजी रु. ९.०२ ले हुने दर विश्लेषण गरेकाले लागत अनुमानमा भार बढेकोले सडक कार्यालय र भवन कार्यालयको नर्म्समा एक रुपता ल्याउने गरी नर्म्स स्वीकृत गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२९.७ २४।०७९।६।१५ नगरस्तरीय कालोपत्रे बाटो प्रतिमा मोर्डन जेभिसँग सम्झौता गरी रु.६३ लाख ३६ हजारमा काम सम्पन्न गरी यो वर्ष बिलबाट रु. २९६२५८।-भुक्तानी गरेको छ। ट्याककोट सडक विभागको नर्म्स अनुसार २५९८ लिटर दिनुपर्नेमा रु.४३३० दिएकोले १७३२ लिटर बढी प्रति लिटर रु. १६० ले हुने रु. २७७१२० सोको मुअकर समेत बढी व्ययभार परेको रु.

अनियमित भएको	३,१३,१४५

३० **सङ्घीय सशर्त पुँजीगतः**

३०.१ **नागरिक आवास-** फुसको छानामुक्त वा सुरक्षित नागरिकको लागि जस्ता र पाइपबाट घर निर्माण सहायता दिएको पाइयो। तराईमा अत्यधिक गर्मी र जाडोमा समेत जस्ताको छाना उचित नभए पनि सर्वसुलभ र पहुँचको सुरक्षित जस्ता दीई घर बनाउन अनुगमन नगरी लक्षितको खातामा निकासा भएको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.

गो.भौ. र मिति	लाभ्राही	रकम
७६।०८०।३।२३	26	1950000
७९।०८०।३।२४	34	4800000
८०।०८०।३।२४	50	3750000
जम्मा	140	10500000

CamScanner

प्रमाण पेश नगरेको	१,०५,००,०००

२ १४।०८०।१।२७ भैंसी प्रवर्धन कार्यक्रम अन्तर्गत समावेशी पशुपालन कृषक समूह १९ जना कृषकको लागि ५० प्रतिशत अनुदानमा र एउटा ब्याड रागा रु.१ लाख समेत अनुगमन नगरी रु.१०८९७४०।- अनुदानबाट भएको कामको अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३ **स्थानीय विकास कोष-** यो वर्षको आय रू.८२२८६५०।- र ऋण लगानी रु. ८२ लाख रकम हस्तान्तरण रु.७४५९२८।- गरी जम्मा रु.८९४५६२८।- व्यय भइ रु.७१६९७७।-मौज्दात रहेको र गतवर्षको सुरु मौजदात रु.१०६५९३२।- समेत रु.३३९९५५।-मौजदात भएको आर्थिक विवरण पेश भएको छ ।रकम हस्तान्तरण भनी खुलाएको रु.७४५६२८।- कुन प्रयोजनको लागि सापटी गएको हो सो फिर्ता ल्याई आय व्यय अध्यावधिक भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	७,४५,६२८

४ **स्थानीय कर क्षेत्र-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहलाई कर उठाउने अधिकार सुम्पेको छ। पालिका अन्तर्गत प्राकृतिक स्रोत उपयोग गर्ने क्रसर, इटा उद्योग र कृषि उपज प्रशोधन गर्ने राइसमिल देहायको न्यूनतम क्षमतामा चलेको घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयको अभिलेखबाट देखिन्छ। यी उद्योगलाई स्थानीयको करको दायरामा नल्याउँदा कर घटेको अवस्था छ। त्यसैगरी पानी प्रशोधन उद्योग, ठूला होटेलको जमिनमुनिको पानी बोरिङ कराधारमा ल्याई स्थानीय सरकारलाई बलियो बनाउन ध्यान दिनु पर्छ। बिनाकर राज्यको पदमा रहन र सुविधा नपाउने अवधारणा जरुरी भएको अवस्था छ। उधारोको शुनिश्चितता हुनुपर्दछ ।

विवरण	संख्या	न्यूनतम क्षमता	मूल्य
क्रसर उद्योग	2	2800000	0
इटा उद्योग	3	25990000	0
राइसमिल	11	18494000	0
बोटलर्स नेपाल	0	0	0
भूमिगत पानि बोरिङ क्षमता भन्दा बढी	0	0	0
जम्मा	16	47284000	0

सैद्धान्तिक बेरुजु

०.५ ८५।०८०।३।२४ साझेदारी कोल्ड स्टोर सैनामैना ३ डिलकन डिजाइन प्रालीसँग रु.८१ लाख ९२ हजार २३४ मूल्याङ्कन गरी रु.७० लाख २४ हजार ७६५ भुक्तानी गरेको छ। नगरपालिकाले रु. ९३ लाख ४९ हजार ७३७ अंशसहित कुल रु. १ करोड ९५ लाख ९५ हजार निर्माण सम्झौता भई रु ७०२४७६५।खर्च लेखेको छ। कोल्ड स्टोर सञ्चालन योजना सोच भएपनि सञ्चालन खर्च, व्यापारिक लाभ खेतीबाट बाह्मास उत्पादन हुने अवस्था विश्लेषण नहुँदा सोमा सजग भई अध्ययनबाट आश्वस्त हुनेगरी लगानी गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३०.६ फुटवल खेलमैदान सैनामैना ४ निर्माण गर्न एसएस सिभिल बिल्डर सँग २०८०।९।२९ सम्म सम्पन्न गर्ने गरी रु. १ करोड ६१ लाख ९४ हजारको सम्झौता भएकोमा यो वर्ष रु.४८ लाख ८३ हजारको प्रथम बिलबाट भुक्तानी भएको छ। समय समाप्त हुँदा काम ७८% बाँकी छ ।बाँकी काम रु. १ करोड १३ लाख ९ हजारको काम पूर्व निर्धारित क्षतिपूर्ति लगाएर सक्रियताको साथ काम गराउनुपर्छ ।

CamScanner

सैद्धान्तिक बेरुजु

राष्ट्रपति शैक्षिक सुधारको देहायको खर्च नभई वर्षान्तको बाँकी विद्यालयले निकाल्न नपाउने गरी विद्यालयको खातामा निकासा गरेको छ। सो रकमको तोकिएको काममा उपयोग बारेको प्राविधिक प्रतिवेदन पेश नभएको रु.

गो भौ नं. र मिति	काम	स्थान नाम	बजेट (०००)	खर्च (०००)	निकासा (०००)
९१।०८०।३।२४	४ कोठे भवन	राष्ट्रिय मावि	4500	3367.8	859.2

प्रमाण पेश नगरेको	८,५९,२००

स्वास्थ्य तर्फः

औषधि खरिद- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५(१क) मा २५ लाख सम्मको औषधिजन्य माल सामान माल सामानको उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समचारपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको विक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष रु. ३८०९९१३।- को इस्टिमेट यार गरी रु. ३६१००००।- विभिन्न ५८ प्रकारका औषधिहरु बोलपत्रबाट खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्न छन्

१. आपूर्तिहुने औषधि WHO Certified हुनुपर्नेमा नभएको, स्टोर दाखिला हुनुअघि औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नम्बर र म्याद समाप्त हुने मिति उल्लेख गरी समन्धित विषयविज्ञबाट प्रमाणित गराइ निरीक्षण प्रतिवेदन (Inspection Report) तयार गरी मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा औषधि विक्रिका लागि होइन भन्ने प्रमाण समावेश गरेको छैन ।

२. औषधिको जिन्सी दाखिला गर्दा खरिद गरेको र हस्तान्तरण भइ आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रुपमा आम्दानी बाधेको छैन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२ **शिक्षा तर्फः**

२.१ **शिक्षा नीति-** राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ मा विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरयुक्त बनाउन स्थानीय तहबाटै नियमित अनुगमन, निरीक्षण र सुपरिवेक्षण गरी सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरको मापन गरी अनुगमन मुल्याङ्कन प्रतिवेन सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर मापन सम्वन्धि मापदण्ड तयार गरी अनुमगन मुल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरेको छैन । यस सम्बन्धी निम्नानुसार व्यहोरा रहेका छन् ।

- सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरको मापन मापदण्ड बनाएको छैन ।
- मापदण्ड बमोजिम अनुगमन गरेको छैन ।
- अनुगमन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गरेको छैन ।
- प्रतिवेदन सार्वजनिक गरेको छैन ।
- तसर्थ पालिकाले सार्वजनिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर पापन मापदण्ड तयार गरी अनुमगन मुल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

https://nams.oag.g
CamScanner

रबन्दी तथा पदपूर्ती र विद्यार्थी संख्या- स्थानीय तह अन्तरगत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार पदपूर्ती भइ रकारले तोकेको मापदण्ड अनुसार शिक्षक संख्या र विद्यार्थीको अनुपात मिलाइ नियमित पठानपाठनको व्यावस्था हुनुपर्दछ । को अन्तरगत रहेका २१ वटा विद्यायलहरुको शिक्षक दरबन्दी तथा पदपूर्ती र विद्यार्थी संख्याको विवरण निम्नानुसार छः

शिक्षक दरबन्दी तथा विद्यार्थी विवरण सैनामैना नगरपालिका रुपन्देही

S.N.	विद्यालयको नाम	बालविकास	शिक्षक दरबन्दी	पदपुर्ती	पद पूर्ति मध्ये करार	वि. संख्या
१	Rastriya Secondary School	2	7	7	5	431
२	Malmala Devi Secondary School	2	9	9	4	393
३	Jana chetana Secondary School Bansgadi	2	9	9	2	386
४	Jana Kalyan Secondary School	5	11	11	7	954
५	Ramapur Secondary School Ramapur	3	18	18	6	2008
६	Saraswati Secondary School	2	8	8	5	416
७	Lumbini Tinau Balbikas Kendra Bansgadi	1	0	0	0	18
८	Gorakhnath Female School	0	0	0	0	71
९	Shree Kalika Basic School	2	4	4	1	117
१०	Jana Jyoti Basic School	1	6	6	3	263
११	Pashchim Parroha Secondary School	3	8	7	5	552
१२	Durga Bhawani Secondary School	1	6	6	9	436
१३	Parroha Secondary School	1	16	16	5	1301
१४	Sainamaina Secondary School	5	17	17	5	2507
१५	Parroha Bolbam Baidik Gurukulam	0	0	0	0	18
१६	Saljhandi Secondary School	1	8	8	4	382
१७	Maherawa Devi Basic School	2	5	4	4	254
१८	Jan Jyoti Basic School Bankatti	2	6	6	0	198
१९	Kotiya Devi Secondary School	3	7	7	5	353
२०	Shree Pashupati Secondary School	3	17	16	6	1309
२१	Kanchan pre primary School	0	0	0	0	46
	total	39	162	159	76	12413

लिलकाबाट प्राप्त आधारभूत विद्यालयका शिक्षक दरबन्दी तथा विद्यार्थी संख्याको अनुपात विश्लेषण गर्दा २१ विद्यालय मध्ये ४ वटा द्यालयमा शुन्य दरबन्दी रहेको तर विद्यार्थी संख्या उल्लेख भएको देखिन्छ । हालको मौजुदा दरबन्दीलाई विश्लेषण गर्दा कालिका ा.वि. मा ११७ जना विद्यार्थी रहेकोमा ४ जना शिक्षक रहेका छन् । जुन शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:२९ रहेको छ । अर्थात १ जना शिक्षकले २९ जना विद्यार्थी व्यवस्थापन गरेको देखिन्छ भने सैनामैना मा.वि. मा २५०७ जना विद्यार्थी रहेकोमा केवल १७ जना मात्र शिक्षक रहेका छन् । जुन शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:१४७ अर्थात १ जना शिक्षकले १४७ जना विद्यार्थीहरुलाई व्यवस्थापन गर्नुपर्ने अवस्था छ । १४ विद्यालायहरुमा स्थायी दरबन्दी अनुसार करार समेत सबै पदपूर्ती भएपनि स्थायी दरबन्दी अनुसार स्थायी शिक्षकको

CamScanner

हुनुपर्दछ । साथै शिक्षक विद्यार्थी अनुपात नेपाल सरकारको मापदण्ड अनुसार नदेखिएकोले विद्यालयहरुको संगठन तथा थापन सर्वेक्षण (O&M) गरी शिक्षक दरबन्दी (मिलान तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ बमोजिम शिक्षक कम भएका लयमा सामाजिक न्याय, समानुपातिक वितरण, भौगोलिक विषमतालाई ध्यान दिँदै गुणस्तरीय शिक्षा प्रर्वद्धनमा जोड दिन दरबन्दी न तथा पुनर्वितरण समयमै गरिनुपर्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३ **निःशुल्क पाठ्यपुस्तक-** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को ३.१मा प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १ देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान दिने व्यवस्था छ । साथै स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकमबाट शैक्षिकसत्रको सुरुमै पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थी भर्नासँगै उपलब्ध गराउने, विद्यार्थीले पाठ्यपुस्तक बुझेको भरपाइ स्थानीय तहमा पेश गर्ने र स्थानीय तहले पाठ्यपुस्त समयमा उपलब्ध अनुदानबाट नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थीलाई वितरण गरे नगरेको सम्बन्धमा संयन्त्र बनाइ आवश्यक अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने आदि व्यवस्था छ । यस पालिकाले यो वर्ष १२३५३ विद्यार्थीलाई जम्मा रु.६३९३५८१।- पाठ्यपुस्तक अनुदान उपलब्ध गराएको भएपनि विद्यार्थीले पाठ्यपुस्त बुझेको भरपाईमा मिति उल्लेख नगरेको र प्रधानाध्यापकले भरपाइ प्रमाणित समेत गरी पेश नगरेको साथै पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थीलाई समयमै वितरण गरे नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन नगरेकाले समयमा पाठ्यपुस्तक पाए नपाएको यकिन हुन सकेन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२.४ **दिवा खाजा-** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को २.८.७. क्रियाकलाप नं. २.७.११.१ मा दिवा खाजा व्यवस्थापनको लागि स्थानीय तहले सबै प्रधानाध्यापकको बैठकबाट स्थानीय तह भित्रका विद्यालयहरुमा एकरुपता कायम हुने गरी दिवा खाजाको मेनु तयार र खाजा विधिको छनौंट गर्नुपर्ने, खाजा व्यवस्थापन गर्दा तोकिएको मापदण्ड बमोजिम हुने गरी विद्यालयकै सहयोगी कर्मचारी वा आमा समूह बनाएर वा नियमित चमेनागृहबाट वा क्याटरिङको व्यवस्था गरेर खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने साथै उक्त पुस्तिकाको अनुसूची-४ मा विद्यालयमा नै तोकिएको कक्षा सम्मका बालबालिकाहरुलाई दिवा खाजाको प्रबन्ध मिलाउनुपर्नेछ । सो व्यवस्था बमोजिम यस पालिकाले कक्षा १ देखि ६ सम्मका विद्यार्थीलाई नगरपालिकाबाट थप रु. ५ समेत प्रति विद्यार्थि दिनको रु. २० का दरले दिवा खाजा वापत रु. १६२९६०००।- विद्यालयहरुलाई उपलब्ध गराएकोमा पालिकाले अनुगमन नगरेकोले विद्यालयहरुले माथि उल्लेखित व्यवस्था बमोजिम दिवा खाजाको व्यवस्थापन गरे नगरेको यकिन गर्न सकिएन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३.५ **सैनेटरी प्याड व्यवस्थापन-** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यन्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को २.८.१० क्रियाकलाप नं. २.७.१३.२३ मा स्थानीय तहले विद्यालयबाट हुने सेनेटरी प्याडको वितरण र प्रयोग अवस्थाको अनुगमन गर्ने तथा विद्यालयले सो कार्यमा भएका कार्यहरुको प्रतिवेदन गरी स्थानीय तहमा पठाउने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष जस्मिन हाइजिन प्रोडक्टबाट ४०९९३ प्याकेट प्रति प्याकेट भ्याट समेत रु. २८ मा रु.११४७५८१।- तथा पालिकाले आन्तरिक स्रोतबाट रु. ३०००००।- गरी जम्मा रु. १४४७५८१।- बराबरको प्याड खरिद गरी निजी विद्यालयलाई समेत वितरण गरेको भएतापनि पालिकाले अनुगमन गरेको छैन । विद्यालयले वितरण र प्रयोग अवस्थाको प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तहमा नपठाउँदा प्याडको आवश्यकता अनुसार वितरण र प्रयोगको अवस्था यकिन हुन सकेन । यसअर्थ पालिकाले आवश्यक अनुगमन गरी विद्यालयलाई प्रतिवेदन पेश गर्न लगाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

CS CamScanner

६ **कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान-** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को २.८.९ क्रियाकलाप नं. २.७.१३.१३ मा विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवं कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन दिने व्यवस्था छ । सो अनुरुप यस वर्ष पालिकाले पशुपति मा.वि. लाई ल्याव स्थापना गर्न रु. २०००००।- अनुदान उपलब्ध गराएकोमा अनुदान उपयोगको अनुगमन नगरेकाले प्रयोगशाला स्थापना भए नभएको र सञ्चालनमा आए नआएको यकिन गर्न सकिएन । साथै ल्याव स्थापनार्थ खरिद भएका सामानहरुको विवरण तथा बिल भरपाइ समेत पेश हुन नआएको रु.

प्रमाण पेश नगरेको	२,००,०००

.७ **भौतिक निर्माण अनुदान-** शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रद्वारा प्रकाशित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका, २०७९।८० को २.८.८ क्रियाकलाप नं. ११.१.२.४४५ मा केन्द्रबाट छनौंट भएका नमूना विद्यालय, विशेष विद्यालयको कर्मागत भवन निर्माण तथा कक्षा ११ स्तरोन्नती भएका प्राविधिक धार सञ्चालित विद्यालयहरुको ल्याब व्यवस्थापन अनुदान अन्तरगत नमूना विद्यालय सुधार गुरु योजना अनुसार भौतिक निर्माण अनुदान शीर्षकमा रु. १०१०००००।- बजेट व्यवस्था भएकोमा पालिका र सैनामैना पर्रोहा परमेश्वर मा.वि.बीच २०७९।८।६ मा सम्झौता भइ कूल अनुदान रकमको रु. ५० प्रतिशत अर्थात ५००००००।- गो.भौ.नं. २४८/०७९।३।१३ बाट उपलब्ध गराएको छ । उक्त सम्झौता बमोजिम लगत इस्टिमेट अनुरुप कार्य प्रगति भए नभएको पालिकाले अनुगमन नगरेकाले अनुगमन गरी प्रगति प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	५०,००,०००

३ **कृषि तथा पशु तर्फः**

३.१ **नयाँ बाख्रा पकेट विकास कार्यक्रम-** प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना परियोजना कार्यान्वयन मेनुअल, २०७७ को परिच्छेद ४ बुँदा नं. ४.१.३ मा पकेट कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहिने कृषक उद्यमी समूह, सहकारी समितिले भौगोलिक तथा प्राविधिक सम्भाव्यताको आधारमा तोकिएको ढाँचामा स्थानीय तहमा निवेदन दिन सक्ने र प्राप्त निवेदन माथि अध्ययन गरी पेश गरेको निवेदनको आधारमा पकेट क्षेत्र निर्धारण हुँने, बुँदा नं. ४.१.४ मा तराइ क्षेत्रमा बाख्रा पकेटको लागि न्यूनतम १ हजार बाख्रा हुनुपर्ने, बुँदा नं. ४.१.८ मा प्राविधिक समितिले पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी कार्यक्रम स्वीकृत गर्ने, लक्षित समूदाय/वर्गले अनुसूची- ६ बमोजिमको ढाँचामा निवेदन र अनुसूची ७ बमोजिमको ढाँचामा तथ्याङ्क विवरण पेश गर्नुपर्ने, अनुसूची ८ बमोजिमको मापदण्डको आधारमा प्राविधिक समितिले पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न स्वीकृती दिनुपर्ने, बुँदा नं.४.१.९.२ मा खरिद गरिने मालसामानको स्थानीय दररेटको आधारमा लागत अनुमान तथा कार्ययोजना र स्पेशिफिकेसन तयार गरी खरिद तथा वितरण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने आदि व्यवस्था छ । पालिकाले उक्त व्यवस्था विपरित रु. ८० हजारका दरले ५ वटा ७५ प्रतिशत बोयर (उन्नत बोका) रु. ४०००००।- र रु. १२०००।- का दरले १०० बाख्रा रु. १२०००००।- गरी जम्मा रु. १६०००००।- को खरिद गरी अभियान कृषि सहकारी मार्फत वितरण गरेको छ । बुँदा नं. ४.१.१३ अनुसार कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी प्रगति प्रतिवेदन तयार नगरेको र तोकिएको ढाँचामा पकेटको प्रोफाइल तयार तथा अद्यावधिक नगरी उक्त मेनुअलको व्यवस्था विपरित ५० प्रतिशत अनुदान खर्च गरेकोले पकेट प्रोफाइ तयार गरी पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	८,००,०००

३३.२ **प्रविधि हस्तान्तरण-** घरेलु तथा साना उद्यम विकास कार्यक्रम (MEDPA) सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ को बुँदा नं.४१ मा उद्यमीलाई प्रदान गरिने प्रविधिको कूल रकममा २० प्रतिशत उद्यमीले जम्मा गर्नुपर्ने, नं. ५८ मा मन्त्रालय तथा स्थानीय तहले उपयुक्त सूचक निर्धारण गरी कार्यक्रमको प्रभावकारी अनुगमन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष १७ थान सिलाइ मेशिन प्रतिथान रु. १७०००।- का दरले रु. २८९०००।- को खरिद गरी वितरण गरेकोमा उद्यमीलाई प्रदान गरिने कूल रकममा २० प्रतिशत उद्यमीले जम्मा गरेको छैन भने पालिकाले कार्यक्रमको नियमित अनुगमन मूल्याङ्कन गरेको छैन ।

https://nams.oag.go

CamScanner

सैद्धान्तिक बेरुजु

मकै पकेट निरन्तर कार्यक्रम- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन मेनुअल, २०७७ को परिच्छेद ४ बुँदा नं. ४.१.९.२ मा खरिद गरिने मालसामानको स्थानीय दररेटको आधारमा लागत अनुमान तथा कार्ययोजना र स्पेशिफिकेसन तयार गरी खरिद तथा वितरण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने आदि व्यवस्था छ । पालिकाले मकै पकेट निरन्तरता कार्यक्रमको लागि उक्त व्यवस्था विपरित मिनि टेलर, कम्बाइन मिल, कर्न सेलर, जैविक मल लगायत सामाग्री खरिद गरी मकै पकेट समितिलाई ५० प्रतिशत अनुदान रु. ६०००००।- भूक्तानी गरेको छ । बुँदा नं. ४.१.१३ अनुसार कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी प्रगति प्रतिवेदन तयार नगरेको र तोकिएको ढाँचामा पकेटको प्रोफाइल तयार तथा अद्यावधिक नगरी उक्त मेनुअलको व्यवस्था विपरित ५० प्रतिशत अनुदान खर्च गरेकोले पकेट प्रोफाइ तयार गरी पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	६,००,०००

जालि खरिद- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उदरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २४ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले स्वीकृत बजेट, कार्यक्रम र उपलब्ध स्रोतको आधारमा खर्चको आदेश दिनुपर्ने, सरकारी रकम खर्च गर्दा साधन र स्रोतको उच्चतम प्रतिफल प्राप्त हुने र प्राप्त प्रतिफलको उचित गुणस्तर कायम हुने गरी मितव्ययी तरीकाले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले मोर्डन कन्स्ट्रक्सनबाट रु. ९९७७९०।- बराबरका विभिन्न ४ साइजका जालि खरिद गरी भूक्तानी दिएकोमा उक्त जाली कुन ठाउमा उपयोग गरेको हो? यकिन नभएकोले जाली उपयोगको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	९,९७,७९०

सामाजिक सुरक्षा तर्फः

.१ **भत्ता वितरण-** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रुपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक बर्ष लगत अद्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंक मार्फत गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रीकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले लाभग्राहीलाइ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत यस वर्ष कूल रु.२६१७४७९५९।- वितरण गरेको छ । लेखापरीक्षण योजना अनुसार सबै भन्दा बढी भत्ता वितरण गरिएको ४ वटा वडाहरु वडा नं १, ४, १० र ११ को परीक्षण गरिएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४.२ **नागरिकता नम्बर दोहोरो तथा उल्लेख नभएको-** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि,२०७७ को दफा १२ मा विभागले स्थानीय तहका सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न, स्थानीय तह,विभाग र बैंक/वित्तीय संस्था बीच प्रणालिगत सम्बन्ध स्थापना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। उक्त प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित स्थानीय तहको हुन्छ। लेखापरीक्षण योजना अनुसार सबैभन्दा बढी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण भएका वडाहरु १,४,१० र ११ को परीक्षण गर्दा पालिकाले तपशिलको व्यक्ति/ लाभग्राहीहरूलाई नागरिकता नम्बर दोहोरो तथा उल्लेख नै नगरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत रु.२८५०४९६।- भुक्तानी गरीएको छ। के कसरी नागरिकता नम्बर दोहोरो तथा उल्लेख नै नभएको हो पालिकाबाट यकिन गर्नुपर्दछ । साथै अन्य वडाहरुमा लाभग्राहीको विवरण समेत अद्यावधिक गरी भत्ता वितरण गरिनुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरुजु दफा ३४.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

सैद्धान्तिक बेरुजु

CamScanner

निष्कृय खाता तथा लगत कट्टा- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २३ (५) अनुसार सामाजिक सुरक्षा खाता सञ्चालन गर्ने बैंकले खाताहरु मध्ये निष्कृय खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण महिना भित्र दिनुपर्ने र कार्यविधिको दफा २६ (३) अनुसार लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानविन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाइएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भूक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । बैंकले निष्कृय खाता, डमी खाता तथा लगत कट्टा गरेको विवरण उपलब्ध नगराएकाले वितरित रकम यकिन हुन सकेन । पालिकाले बैंकबाट सो विवरण लिई लगत कट्टा तथा अन्य प्रकृया पूरा गरी भत्ता वितरण कार्यलाई यथार्थपरक बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

अनुगमन लेखापरीक्षण

(क) सम्परीक्षण :- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ३९ र ४० बमोजिम लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका बेरुजू सम्बन्धमा प्रमाण पेश गरी वा नियमित गरी गराई वा असुल उपरगरी फर्स्यौट गर्ने पहिलो जिम्मेवारी तथा दायित्व बेरुजूसँग सम्बन्धित जिम्मेवार व्यक्ति तथा आर्थिक कारोबारमा संलग्न पदाधिकारी को हुने उल्लेख छ । कार्यालयले २०७८।७९ सम्मको बाँकी बेरुजु रु.... मध्ये रु ... फर्स्यौट गरी सम्परीक्षणका लागि म्यानुअल/नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली मार्फत अनुरोध गरेकोमा उक्त बेरुजु सम्परीक्षणको क्रममा रहेको छ। सम्परीक्षण सम्बन्धमा उक्त प्रणाली मार्फत जानकारी गराइनेछ ।
(ख) अद्यावधिक बेरुजुको अवस्थाः यस **सैनामैना नगरपालिका, रुपन्देही** को २०७९।८० सम्मको फर्स्यौट गर्न बाँकी बेरुजुको स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ । नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली लागू भए पश्चात बेरुजुको संपरीक्षण पनि उक्त प्रणालीबाट नै हुने भएकाले बाँकी बेरुजु संपरीक्षण गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ ।

सि.नं	गत वर्षसम्मको बाँकी बेरुजू (A)	यो वर्ष संपरीक्षण गरिएको बेरुजू(B)	यो वर्ष कायम बेरुजू(C)	संपरीक्षणबाट कायम बेरुजू(D)	अध्यावधिक बाँकी बेरुजू (E=A-B+C+D)
१	७३३४२	०	३५०७२	०	१०८४१४

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक वर्ष: २०७९/८०

कार्यालय र स्थान : सैनामैना नगरपालिका, रुपन्देही , सैनामैना नगरपालिका , रुपन्देही

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	JANAK THAPA	२०७९-५-२६	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	Shivalal Aryal	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण:

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
१४४,०७५	१४,२५८,८५४	२०,६६८,९९०	०	०	०
				जम्मा बेरुजु रकम	३५,०७१,९१९
				लेखापरीक्षणको क्रममा असुली रु	०

स्थानीय तह :

https://nams.oag.g

CS CamScanner

गत वर्षको जिम्मेवारी

आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४८०८८४७९७	चालु खर्च	४८३०५३६१६
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	४५४३४६५९	पूँजीगत खर्च	३४०५३८७८२
राजश्व बाँडफाँट	१४८९६७७९६	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	३६२५५५५१२
आन्तरिक आय	८९००४५६७		
अन्य आय	३८६५९६७४५		
कुल आय	११५०८८८५६४	कुल खर्च	११८६१४७३१०
बाँकी मौज्दात		१२५९२७०९३	

अनुसूची - २

सि. नं.	लेखापरीक्षण क्षेत्र	लेखापरीक्षण गरिएका विषय
१	तलब भत्ता तथा पारिश्रमिक खर्च(तलव, पदाधिकारी सुविधा, अन्य सेवा, नियमित परामर्श र करार सेवा)	तलब भत्ता तथा पारिश्रमिक खर्च(तलव, पदाधिकारी सुविधा, अन्य सेवा, नियमित परामर्श र करार सेवा)
२	सामाजिक सुरक्षा	सामाजिक सुरक्षा
३	खरिद व्यवस्थापन	खरिद व्यवस्थापन
४	तालिम र कार्यक्रम खर्च	तालिम र कार्यक्रम खर्च
५	खर्चको नियमितता तथा मितव्ययिता (चालु तथा प्रशासनिक खर्च)	खर्चको नियमितता तथा मितव्ययिता (चालु तथा प्रशासनिक खर्च)
६	संघ र प्रदेशबाट प्राप्त शसर्त लगायत अनुदान प्राप्त (अख्तियारी तथा अन्य सशर्त कार्यक्रम)	संघ र प्रदेशबाट प्राप्त शसर्त लगायत अनुदान प्राप्त (अख्तियारी तथा अन्य सशर्त कार्यक्रम)
७	स्वास्थ्यतर्फ	स्वास्थ्यतर्फ
८	ठेक्का तथा प्रस्ताव व्यवस्थापन	ठेक्का तथा प्रस्ताव व्यवस्थापन
९	अमानत, उपभोक्ता समिति र गैर सरकारी संस्थाबाट कार्य कार्य गराउने ।	११. अमानत, उपभोक्ता समिति र गैर सरकारी संस्थाबाट कार्य कार्य गराउने ।
१०	आन्तरिक आयतर्फ	आन्तरिक आयतर्फ
११	शिक्षा तर्फ	शिक्षा तर्फ
१२	कृषि तथा पशुतर्फ	कृषि तथा पशुतर्फ

बेरूजु दफा ३४.२ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -३

Senior citizen's allowance-Others	1	2006121400533	Hira thapa Bhanne Balmaya Thapa	FEMALE	14-12-2006	245	1460100001586049	48000
Widow	1	2029052900021	Kopila Uppadaya	FEMALE	29-5-2029	245	1460100001104049	31920
Senior citizen's allowance-Others	1	2009100802486	Krishna Prasad Bhandari	MALE	08-10-2009	5691	1460100000300033	32000
Senior citizen's allowance-Others	1	2010070503369	Damodar Ghimire	MALE	05-07-2010	5691	1460100000381033	32000
Widow	4	2035092000037	Chandrakala Pariyar	FEMALE	20-9-2035	1136	M507010005501	31920
Senior citizen's allowance-Others	4	2008122601603	Mina Kumari Ghimire	FEMALE	26-12-2008	14	M507010084075	48000
Widow	4	2027022801022	Yamkala Shris	FEMALE	28-02-2027	14	21207010088044	21280
Senior citizen's allowance-Others	4	2000051000162	Dil Kumari Ghimire	FEMALE	10-5-2000	16	M507010005174	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	2008021011128	Kasika Thapa	FEMALE	10-02-2008	16	M507010079879	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	2007123309026	Deu Prasad Rana	MALE	30-12-2007	281	M507010007398	48000
Senior Citizen's Single women's	4	2015050100458	Dil Kumari Kameni	FEMALE	01-05-2015	281	M507010079550	31920
Senior citizen's allowance-Others	4	1996033000066	Bomlal Upadhya	MALE	30-3-1996	3103	M507010005191	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	2009020800024	Pmakala Gyawali	FEMALE	8-2-2009	3103	M507010002750	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	1995022200695	Shree Prasad Kuwar	MALE	22-2-1995	32	M507010005109	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	2005072000596	Harikala Bhattarai	FEMALE	20-7-2005	32	M507010005290	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	1993060200057	Pitkala Paudel Padhya	FEMALE	2-6-1993	320	M507010005318	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	2008102900041	Shankar Lal Pariyar	MALE	29-10-2008	320	M507010005121	48000
Senior citizen's allowance-Others	4	2006122400638	Netra Prasad Upadhayay	MALE	24-12-2006	466	M507010002891	48000
Senior Citizen's Single women's	4	2013110501294	Kamala Kumari Karki	FEMALE	5-11-2013	466	M507010005366	31920
Senior Citizen's Single women's	4	2015091700365	Jana Rana	FEMALE	17-9-2015	59006	M507010005332	31920
Senior Citizen's Single women's	4	2015051001556	Jhana Rana	FEMALE	10-5-2015	59006	M507010081315	31920
Senior citizen's allowance-Others	4	2011021009951	Daulat Singh Thapa	MALE	10-02-2011	94	21207010089104	16000
Widow	4	2024011101324	Tejmaya Buda	FEMALE	11-01-2024	94	21207010081397	21280
Senior Citizen's Single women's	4	2018042600262	Saraswati Sharma	FEMALE	26-4-2018		M507010005583	31920
Senior Citizen's Single women's	4	2016070500958	Sushree Barmalaxmi Manandhar	FEMALE	5-7-2016		M507010005593	31920
Senior citizen's allowance-Others	10	2003100401415	Bishnu Devi Bhandari	FEMALE	4-10-2003	11343	A985952404352401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1996020402416	Shiva Ram Shrish Magar	MALE	4-2-1996	11343	A985956798852401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2006101001985	Shiva Kala Poudel Chhetri	FEMALE	10-10-2006	118	A985954785752401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1995010302184	Sukiya Tharuni	FEMALE	3-1-1995	118	A985953503152401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1992090200608	Rudra Bahadur Gurung	MALE	2-9-1992	1449	A985955081452401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2001011512866	Sumitra Regmi	FEMALE	15-1-2001	1449	A985952836352401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2008122008874	Nawal singh Darlami	MALE	20-12-2008	15	1098551952375002	48000

https://nams.oag.go

CamScanner

Senior citizen's allowance-Others	10	[illegible]						
Senior citizen's allowance-Others	10	2007050102032	Man Bahadur Saru	MALE	1-5-2007	1634	1098550896208001	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1994050801136	Nandakali Sunar	FEMALE	8-5-1994	1634	A985955080452401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2009101503802	Laxmi Kshetri	FEMALE	15-10-2009	2986	B087624033524001	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1995010402402	Tej Bahadur Pun	MALE	4-1-1995	2986	A985953494752401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2004040502221	Bishnu Devi Belbase	FEMALE	5-4-2007	387	A987958604452401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2009100800753	Sahabir Kami	MALE	8-10-2009	387	A985955939252401	48000
Senior Citizen's Single women's	10	2017031501291	Dhan Sari Thapa	FEMALE	15-3-2017	387	A985953125852401	31920
Senior citizen's allowance-Dalit	10	2012011401281	Dev Bdr Damai	MALE	14-1-2012	438	1098550447223001	31920
Severely Disabled Grant	10	2030121201003	Bel Bahadur Dhega Magar	MALE	12-12-2030	438	1098551789558001	25536
Senior citizen's allowance-Others	10	2005110101762	Rikhiram Sharma	MALE	1-11-2005	46	1098550603296001	48000
Senior Citizen's Single women's	10	2017060700467	Ankali Shrish Chhantel	FEMALE	7-6-2017	46	A985954843652401	31920
Senior citizen's allowance-Others	10	2005030103011	Jit Kumari Rana	FEMALE	1-3-2005	694	1098550469682001	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2008060502284	Nandikala Raskoti	FEMALE	05-06-2008	694	1098551486589001	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2007010701103	Chhabi Kala Thapa	FEMALE	7-1-2007		A985955175752401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1996081502666	Hari Kala Raskoti Magar	FEMALE	15-8-1996		A985956657352401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1990120200598	Kanti Devi Resmi	FEMALE	2-12-1990		A985954843852401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2004060800737	Laxmi Devi Magarni	FEMALE	8-6-2004		A985955343352401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2000060200951	Lil Bahadur Bhujel	MALE	2-6-2000		A985955080652401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1989050200461	Maan Singh Resmi	MALE	2-5-1989		A985955251852401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	1991021501746	Saraswati Marasini	FEMALE	15-2-1991		A985952419052401	48000
Senior citizen's allowance-Others	10	2064041500137	Gyan Prasad Bhattarai	MALE	15-4-2064	-	0261120014131300001	47880
Full Disability	11	2063040900256	Amit Sapkota	MALE	9-4-2063	-	0261120013678700001	47880
Full Disability	11	2008080600399	Dil Kumari Bhusal	FEMALE	6-8-2008	1008	0261120013681000001	48000
Senior citizen's allowance-Others	11	2006020502071	Bhikhani Tharuni	FEMALE	5-2-2006	1008	0261120013666400001	48000
Senior citizen's allowance-Others	11	2011071001262	Prem Kumari Tharuni	FEMALE	10-7-2011	247	0261120014125800001	31920
Senior Citizen's Single women's	11	2014010123323	Sita Devi Shrestha	FEMALE	1-1-2014	247	0261350035469600001	31920
Senior Citizen's Single women's	11	2017020800779	Bina Kumari Damai	FEMALE	8-2-2017	287	0261350032512200001	31920
Senior citizen's allowance-Dalit	11	2018092400103	Tika Kumari Ghimira	FEMALE	24-09-2018	287	0261350047862300001	31920
Senior Citizen's Single women's	11	1998021503622	Durja Maan Sen	MALE	15-02-1998	4044	0261320013594700001	48000
Senior citizen's allowance-Others	11	2018051501583	Pema Kunwar Bhanne Pema Thapa	FEMALE	15-5-2018	4044	0261280013342900001	31920
Senior Citizen's Single women's	11	2008050401661	Jhin Kumari Tharu	FEMALE	4-5-2008		0261320013484500001	48000
Senior citizen's allowance-Others	11	2000021004252	Bal Kumari Gautam	FEMALE	10-2-2000		0261120013693000001	48000
Senior citizen's allowance-Others	11	2010071400789	Hari Prasad Pokharel	MALE	14-7-2010		0261120014139400001	48000

https://nams.oag.gov

CamScanner

Senior citizen's allowance-Others	11	1996040401307	Krishna Prasad Gautam	MALE	4-4-1996		02611200136788000001	48000
Widow	11	2022041501166	Maya Devi Ghimire	FEMALE	15-4-2022		02611200190587000001	31920
							Total	2850496

CamScanner